

Іванова Ірина
магістрант
Стендер Світлана
к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансовий результат сьогодні – це не тільки результат успішної роботи підприємства вчора, а й грошовий потік завтра [1]. Звіт про фінансові результати дає змогу оцінити обсяги і динаміку валового та чистого прибутку за видами діяльності підприємства (основною, операційною, фінансовою та інвестиційною), зробити висновки про їх структуру, а також охарактеризувати показники рентабельності.

Слід зазначити, що у Звіті про фінансові результати відображають дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за принципом брутто, тобто без нарахування наданих знижок. Повернення проданих товарів, комісійних винагород та інших сум, що підлягають виключенню з доходів, для відображення яких призначена стаття “Інші відрахування з доходу”. Виділення окремим показником чистого доходу від реалізації продукції дозволяє визначити його суму після відрахування ПДВ, акцизного збору, інших сум, які не є доходом підприємства.

Проведені нами дослідження показали, що суму виручки від реалізації продукції не можна кількісно ототожнювати із сумою доходу. Різниця між ними полягає в тому, що суму виручки від реалізації коригують на суму ПДВ та акцизного збору. Так, у звіті про фінансові результати містяться такі статті: “Дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)” та “Чистий дохід від реалізації продукції”, зміст яких припускає ідентичність категорій “дохід” і “виручка від реалізації”.

Відповідно до МСБО 1 “Подання фінансових звітів”, другим компонентом після Балансу є Звіт про прибутки і збитки, тобто звіт про доходи, витрати та фінансові результати діяльності суб’єкта господарювання за певний період. Звіт надає інвесторам і кредиторам важливу фінансову інформацію для оцінки минулої діяльності підприємства та ризику недосягнення ним очікуваних результатів, що впливатиме в майбутньому на розмір дивідендів, сплату відсотків, погашення кредитів тощо.

Елементами, які безпосередньо пов’язані з визначенням прибутку (збитку), є доходи і витрати. За вимогами достовірності (однієї з якісних характеристик фінансових звітів) усі статті доходів і витрат, визначені за період, мають бути включені у звіт про прибутки і збитки. Проте за деяких обставин (наприклад, виправлення помилок та вплив змін облікових політик) певні статті можна не

враховувати при визначенні прибутку або збитку за поточний період. Також існують статті, які відповідають визначенню доходів або витрат, але розглядаються іншими стандартами і, як правило, виключають з прибутку або збитку.

Доходи та витрати можуть відображатися у Звіті у розрізі видів діяльності (наприклад, доходи від основної діяльності підприємства, доходи від інших операцій). Таке подання інформації буде доречно для прийняття економічних рішень щодо оцінки здатності суб'єкта господарювання в майбутньому генерувати грошові кошти та їх еквіваленти від різних видів діяльності. Але при дослідженні було виявлено, що при такому розмежуванні доходів і витрат необхідно брати до уваги характер діяльності суб'єкта господарювання. Статті, в яких певний суб'єкт господарювання наводить результат одного виду діяльності, другому буде слугувати для відображення результатів іншої діяльності. Наприклад, операції купівлі-продажу цінних паперів для фондової біржі є результатом операційної діяльності, тоді як для комерційної компанії такі операції належать до фінансової діяльності.

Методологічні засади відображення доходу в обліку та у фінансовій звітності визначені МСБО 18 «Дохід», що акцентує увагу на таких аспектах: оцінці доходу; визначенні критеріїв визначення доходу; умовах, за яких ці критерії будуть задоволені. Аналогом в Україні є П(С)БО 15 «Дохід», яке регламентує порядок формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та розкриття її у фінансовій звітності. Основні положення цих документів схожі. Зокрема, основну увагу зосереджено на визнанні та класифікації доходів, їх оцінці та розкритті інформації про доходи у фінансовій звітності та примітках.

Дохід, що виникає в результаті діяльності підприємства, може бути у вигляді виручки від реалізації готової продукції, товарів, робіт у вигляді роялті, дивідендів або відсотків від цінних паперів, орендної плати. Проте дохід – це не завжди надходження грошових коштів або їх еквівалентів, пов'язане з продажем, надання послуг, отримання відсотків тощо. Отримання доходу може приводити до збільшення й інших активів (наприклад дебіторської заборгованості, виробничих запасів) та супроводжуватися погашенням зобов'язань (наприклад, коли підприємство відвантажує готову продукцію, за яку раніше було отримано авансовий платіж від покупця).

Для відображення витрат у фінансовій звітності в Україні застосовуються норми П(С)БО 16 «Витрати», в якому визначено, зокрема порядок визначення і склад витрат. Аналогічний МСФЗ відсутній, проте основні принципи відображення витрат у фінансовій звітності визначені Концептуальною основою складання та подання фінансових звітів та МСБО 1 «Подання фінансових звітів», МСБО 19 «Виплати працівникам», МСБО 23 «Витрати на позики».

Як передбачено в пункті 94 Концептуальної основи, витрати визначаються у Звіті, коли виникає зменшення майбутніх економічних вигод, пов'язаних зі зменшенням активів або зі збільшенням зобов'язань, які можна достовірно виміряти. Це означає, що визначення витрат відбувається одночасно з визначенням збільшення зобов'язань (наприклад, нарахування зарплати

працівникам) або зменшення активів (наприклад, реалізація товару).

Витрати визначаються виходячи із принципу відповідності, тобто включаються до Звіту в періоді, коли був визнаний дохід, для отримання якого було здійснено ці витрати. Наприклад, матеріальні витрати, заробітна плата, накладні витрати, що включені до складу собівартості продукції, визначаються як витрати і відображаються у Звіті в періоді отримання доходу від реалізації цієї готової продукції. Але іноді прямий зв'язок між витратами та доходами встановити важко: наприклад, такі довгострокові активи як основні засоби можуть забезпечувати економічні вигоди протягом багатьох років [3].

Отже, фінансові результати відображають мету підприємницької діяльності, її доходність, і є вирішальними для підприємства. Окрім його керівництва і колективу вони цікавлять вкладників капіталу, кредиторів, державні органи, фондові біржі та ін.

Список використаних джерел

1. Тютюнник В. Факторний аналіз прибутку / В. Тютюнник // Справочник економіста. – 2010. – № 10. – С. 35- 42.
2. Шипіна С. Б. Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку / С. Б. Шипіна // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 1 (59). – С. 229 – 232.
3. Янковий О.Г. Фактори формування прибутку підприємства / О.Г. Янковий, Г.В. Кошельок // Вісник соціально-економічних досліджень. – № 3. – 2011. – С. 298-305.

Костик Валентина

магістр

Науковий керівник: Мазур Н.А., д.е.н., професор

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОЧОГО ПРОЦЕСУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Інформатизація робочого часу в сучасних умовах базується в основному на використанні обчислювальної техніки. Це – багатоаспектний процес, що включає в себе:

- формування відповідної техніко-технологічної бази (із застосуванням новітніх інформаційних технологій та сучасних електронно-обчислювальних засобів);
- організацію виробництва та сфери розподілу інформаційно-обчислювальних послуг;
- створення дієвої системи управління даними процесами;